

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4

Egész évre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fl.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Községi rendőrségünk.

A közigazgatásnak leginkább exponált szerve a rendőrség. Működését a község lépten-nyomon ellenőrzi. kritizálja, a legtöbb esetben gáncsolja. Igaz, hogy nehezebb feladata nincsen a község adminisztráció egyetlen ágazatának se, mint a rendőrségnek. De oly kényes természetű kötelességet igen kevés helyen, vagy alig teljesít a rendőrség, mint Petrozsényben. A rendfentartás az ország, sőt a kontinens majd minden részéből ideözönlő, — nagyrészt selejtes — elem között bizony nagy feladat. Szabályszerű igazolvány nélküli kétes existenciák nehezítik meg a rendőrség dolgát. Ezek veszélyeztetik a személy- és vagyonbiztonságot, melynek megvédése a rendőrségre hárul.

Más irányú közigazgatási működésnél is a rendőrségre hárul a legsúlyosabb feladat. A be- és kiutazások, idézések, kézbesítések, az illetőségi és tartozkodási hely kipuhatolása, szóval közigazgatási ténykedésnél előforduló minden esetben a rendőrök végzik azokat a teendőket, melyek nélkül az ezer- és ezerféle ügyeket elintézni lehetetlen volna. Ehez járul még, hogy akik a Zsilvölgybe jönnek munkát keresni, azokat rendszerint Petrozsényben keresik. Mennyi utánjárással, puhatolással lehet aztán megállapítani, hogy a keresett egyén Csímpán, Lúpényben, vagy a Zsilvölgy más községében nyert alkalmazást, vagy innen eltávozott.

Könyveket lehetne írni általában a rendőrség

de különösen a mi rendőrségünk feladatáról, melynek hogy mennyire és miért nem felelhet meg rendőrségünk, eléggé illusztrálja a képviselőtestület által elismeréssel tudomásul vett birói évi jelentés, melyet az ügy fontosságára tekintettel ismertetünk a következőkben:

Községünkben a személy és vagyonbiztonság általában kielégítőnek mondható dacára annak, hogy a puji kir. járásbíróság bűnügyeinek nagyobbik felét, a dévai kir. büntető törvényszék ügyeinek jelentékeny contingensét Petrozsény szolgáltatja.

Ezen látszólagos ellenmondást megmagyarázzák községünk különleges viszonyai.

Petrozsény nagy ipari gócpont. Bár az ország minden részéből ideözönlő munkáselemben sok a selejtes, a munkásság zöme mégis bizonyos fegyelem alatt áll. Maga a föld népe, az oláhság jóindulatú és nem produkál nagyobb bűnügyi százeléket mint az alföldi, vagy dunántúli nép. A vagyon elleni bűntettek elég gyéren fordulnak elő és inkább a csempészetben, tyuk- és malaclopásban merülnek ki; betörés, rablás, vagy más nagyobb szabású bűneset csak nagy ritkán fordul elő. Vannak azonban községünkben az u. n. „fizetési vasárnapok”. Ezek a fekete vasárnapokon azután dolgozik az „állat az emberben”. Azokon a vasárnapokon, amikor a bányatársulat munkásai kifizetését eszközli, a máskor sem jelentéktelen alkohol, fogyasztás nagy mérveket ölt. A pálinka azután

kiváltja az emberekből az alacsony ösztönöket és felszabadít minden ördögöt: bosszuállást, elkeseledést, vallási és nemzetiségi fanatizmust egyaránt. A nyílt utcán való lövöldözés ilyen vasárnapokon éppen nem tartozik a ritkaságok közé. A sűrű egymásutánban következő pálinkamérésekben mindenütt verekedések, késelek és igen gyakran halálos kimenetelű vérengzések fordulnak elő. Van eset, hogy egy ily fizetési vasárnapon, a könnyebb sebesülésektől eltekintve, 2-3 halott marad a küzdőtéren, úgy hogy egy év alatt az ily alkalommal megölték számát nyugodtan merem minimálisan 15-re becsülni. Már pedig ezen elszomorító állapotokon, amelyekkel szembeni községi rendőrségünk tehetetlen, minden körülmények közt segíteni kellene. Segíteni kellene elsősorban a pálinkamérések számának csökkentésével, másodsorban a vasárnapi munkaszünetnek a pálinkásboltokra való kiterjesztésével és végül községi rendőrségünk teljes reorganizációjával.

A két elsőhöz illetőleg az előjárás csak annyit tehet, hogy felsőbb helyen kérelmezi. Mivel azonban egy a pálinkamérések számának csökkentése, mint azoknak vasárnap délután való zárvaratása a pénzügyi kincstár érdekeit sértene, kevés a remény, hogy kérelmünk e tekintetben eredménnyel járna. A községi rendőrség újjászervezése azonban már a t. képviselőtestület hatálmában áll és én kötelességemnek ismerem a helyzetet e tekintetben

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGÁJA.

Tolvaj asszony.

NOVELLA.

(Vége.)

Ezalatt megérkezett a karácsony, ez a szép ünnep, melyen szegény és gazdag egyaránt örül, csak ő nem adhatott semmit övének.

December 24-ike volt. Az est leszállott a nyomorutakra és nem volt mit enniük. A szomszéd ház konyhájából finom ételek csábító illata érzett. A gyermekek a már-már kialvó zsátrónokra hanyatlottak a fáradtságtól és éhségtől.

Mária hosszan ült gondolataiban merülve; majd felállott, kiment és bezárta maga után az ajtót. Mint egy kísértet haladt el a házak mellett s egy ajtóhoz közeledett, honnan csakhamar egy kis lángot láttak felvillanni. Elbujt egy sötény mögé. Pár perc múlva egy szénás csűr lángokban állott. A tulajdonos embereivel segélyért kiállva sietett a tűzhöz. Mária vad futással hagyta el rejtekét, némán, mint egy üldözött farkas rohant az elhagyott házba; felnyitotta a szekrényt és kenyérrel, hallal és borral kezében eltűnt a láthatatlan éjszakába.

Halálra fáradtan, vonagló tagokkal ért haza; a földre dobta magát, szemeit az égbe emelve, kétségbeesve kiáltott:

„Boesásd meg nekem istenem! . . . Gyermekeimet nem hagyhatom éhen halni!”

E perctől fogva új élet kezdődött számára. Mivel senki sem segítette, magának kellett magán segíteni. Ennivalójuk volt, de nyugalma elveszett és végtelen aggodás fogta el, valahányszor lopott.

A faluban ezalatt feltűnt a sok lopás. Élelem, ruha, pénz, értéktárgyak, fa majd itt, majd ott vészett el, anélkül, hogy a tettesnek nyomára jöttek volna.

Egy napon egy cigánycsapat érkezett, s a falu közelében telepedett meg. Mária ezekhez fordult, ha kiment száraz gallyakat szedgetni, szívesen fogadták, s Mária kevés idő múlva élénk beszélgetésbe elegyedett egy nagy, fekete cigánynyal.

Hazatérve, fáradtan hanyatlott szalmazsákjára és sirt hosszasan. Távollevő gyermekeire gondolt. Emellett még eszébe jutottak, szomszédnéjának szavai, aki pár nap előtt így szólt hozzá: „Te szívtelen szörny, eladtad gyermekeidet.” Erre az emlékre bosszuvágy ébredt lelkében. Ennek az asszonynak itt vannak gyermekei mellette, minden pillanatban megéskölhatja, szívére szoríthatja őket! Ha az is elvesztené gyermekeit, ha ez is bizonytalanságban volna sorsuk felől!

Éjfélkor csendes kopogás hallatszott Mária ajtaján. Nesztelen elhagyta nyughelyét, egy pillantást vetett alvó gyermekeire és kilépett a házból, hol a cigány várt rá. A cigánynyal eltűnt az éjszakában.

Másnap Mária szomszédnéja, mint egy örült, arcából kikelve felbontott hajakkal futkosott a falu utcáin, jajgatva, gyermekeit keresve, kiket a múlt éjjel elraboltak tőle. Ebben az órában a praetor a karabinierekkel az öreg fősvény Don Ciccio Sentó házába ment, hol a rablók gazdag zsákmánnyal látva el magukat, az öreg megkötözve és száját betömve hagyták.

Aznap a cigányok elhagyták a falut, s többé semmit sem hallottak felőlük.

Midőn Mária szomszédnéját gyermekei után siránkozva látta, vad öröm fogta el szívét. Kiment gyönyörködni ellensége fájdalmában és kétségbeesésében. De

ez az elégtétel nem lehetett egészen az övé. Midőn ugyanis a szerencsétlen asszony Mária meg látta, hozzárohant s őt karjaiba zárva, így szólt:

„Nem, te nem adhattad el gyermekeidet, csak most érzem ezt! . . .”

Az ingerültség a faluban a lopások fellett ezalatt tetőpontra hagott. Mindenki őrt állott. A karabinieriek egész éjen át jártak. Mindenütt tolvajt láttak. A barátok kölcsönösen gyanusan nézték egymás kezét.

Mária maga is az asszonyok közé vegyült, a történeteket megbeszélte. Egy nap elbeszélte, hogy egy nagy levelet kapott férjétől Amerikából, amelyben az neki öt darabban husz lírát küldött.

És még Amerikáról rosszat beszélnek! Voltak olyan férfiak, akik azt mondták, hogy a következő tavaszon ők is mennek; a bátrabbak még nejeiket is magukkal akarták vinni. Még távolról sem jutott senkinek eszébe, hogy Mária gyanúsítsa. Gyermekei ugyan mindig igen rendesen voltak öltözve, a házában bizonyos jóléti jelei látszottak, de azt is tudták, hogy mindez férje keresményéből telik. Mária maga is dolog után nézett, és kapott is munkát, még pedig a praetor házában.

Egyszer, midőn, legkisebb gyermekével karján, a praetor nejeinek szenvedéseinek történetét beszélt, észrevette, hogy az valami különös kifejezéssel szegzi mel lére tekintetét. Zavartan szakította félbe beszédét, keblére nézett és látta, hogy egy gomb hiányzik ruhájáról. Nem tudta felfogni, hogy mit talál azon valami rendkívüli.

A praetor neje a szomszéd szobába ment és pár perc múlva férjével tért vissza.

Máriának ez a találkozás kellemetlen volt. Távozni akart, de a praetor visszatartotta.

Eredeti „Pilseni ősforrás” folyó hó 9-étől kapható:

is leplezetlen őszinteséggel feltárni, mert megvagyok győződve, hogy minden baj csak úgy orvosolható, ha rámutatva annak kuforrására, azt gyökerében támadjuk meg.

Községi rendőrségünk egyáltalán nem áll feladata magaslatán és a reá háruló feladatnak megfelelően képtelen.

Ennek oka ismét a rendszerben és csak kis-mértékben személyekben keresendő.

A rendőrlégénység létszámát ugyanis szabályrendeletünk az őrmesterrel együtt nyolcban állapítja meg.

Ezek közül egy az irodaszolgai teendőket látja el, takarítást, fűtést, világítást és mint küldönc jár a postára és más hivatalokhoz.

Egy rendőr végzi a bírósági és közigazgatási kézbesítéseket. Az ebbeli teendők már annyira felszaporodtak, — amint az különben az ügyforgalmi statisztikából is látható — hogy a külterületen a kézbesítést az esküdteknek kell végezniük, a belterületen pedig kisértőül egy második rendőrt kell alkalmaznunk, aki egyuttal a község bíraskodás idézéseit hordja ki és más beidézés és felrendelések kézbesítését eszközöli.

Ha számba vesszük azt, hogy a legénység közül egyik vagy másik időnként betegállományban, avagy szabadságon van; hogy egy közülük mindig az éjjeli őrkkel tesz éjjeli szolgálatot és így nappal pihen; továbbá, hogy egy rendőr a végrehajtásoknál assistál és végül, hogy időnként a határrenlőrség is igénybe veszi őket, úgy átlagosan véve ismét egygyel, összesen tehát négygyel csökken azok száma, akik a tulajdonképpeni közbiztonsági szolgálatot volnának hivatva teljesíteni.

A községi bíró leplezetlenül rámutat a baj okára s a községi képviselőtestület feladata az előjáróság javaslata alapján gondoskodni annak orvoslásáról. Ismerve azt az irányzatot, amely képviselőtestületünk működését minden tekintetben jellemzi, megnyugvással tekintünk községi rendőrségünk mielőbbi szervezése elé, melyre tagadhatlanul szükség van.

— Maradj csak Mária és mulatgasd egy kis ideig feleséget. Mindig unatkozik, ha maga van.

E szavakkal távozott. Ez az udvariasság kellemetlen volt Máriának s legjobb szeretett volna távozni, de nem tudta, mit volna jobb tenni, tehát maradt.

Egy fél óra múlva a praetor nagyon felindulva tért vissza. Az ajtót bezárta maga után; de le lehetett hallani, hogy kívül még vannak emberek. Egy ugrással Mária előtt termelt és élesen szeme közzé nézve rákiáltott:

— Te vagy a tolvaj!

Mária megdöbbsen és elhalványodott.

— Itt van a hiányzó gomb, a fősfény házában találták meg, akit kiraboltak. Hol vetted ezt a pénzt? Egy tele marék aranyat nyújtott Mária elé.

— A férjem... dadogott az asszony.

— Nem igaz! — kiáltott a praetor.

— De ki adta ezt önnek?

— A kunyhódban találtuk, a szalmazsákba rejtve. Mária térdre esett.

— Az éhség, uram, az éhség!

Az ajtó előtt álló carabinieri elszállították a szerencsétlen asszonyt s a tömeg, mely ez alatt összereglett, majdnem darabokra tépte őt.

A börtön mellett egy melléktutóból egy asszony futott Mária felé, magasra emelt öklökkel, lobogó hajjal, mint egy tébolyodott.

Mária szomszédnéja volt, kinek gyermekeit elrabolták.

„Tolvaj! Add vissza gyermekeimet!”

Mária keblére szorította gyermekét, halavány ajka mosolyra vonult és belépett a sötét börtönbe.

C. J. H.

A kolumbácsi légy.

A hasznos házi állatoknak veszedelmes ellenségei a kolumbácsi legyek az egész Zsilvölgyben jelentkeztek s már több szarvasmarhát, lovat és sertést pusztítottak el. Indokolt tehát, hogy ezzel a csapással foglalkozzunk.

A kolumbácsi légy az alsó Duna mentén tanyázó szünnyog forma legyeceke. Álcája a vízben él. Május végén és június elején rajzik a légy, mikor a szél messze vidékre elviszi a milliárdnyi apró jószágokat, melyek a legelésző állatok szőrrel be nem nőtt testrészeit, szemét, ornyílásait, végbeleit, csupasz szerveit lepik el és mérgeges csipéseikkel nem ritkán azok elhullását okozzák.

A kormány gondoskodása igyekezett ezt a veszedelmet is elhárítani, ezért a Földmívelésügyi Minisztérium 1895. évi május hó 31-én 34241. sz. alatt a következő rendeletet adta ki: „A dévai m. kir. állatorvos azt tapasztalta, hogy az állatokat, ha azoknak azon testrészeit, melyeket a kolumbácsi legyek leginkább megszoktak támadni, három százalékos jodoformos disznózsírral bekenetnek, egyetlenegy légy sem támadja meg.

Miután a kolumbácsi legyek rendszeren június hó közepéig szoktak fellépni s azok csipésétől ez évben is sok állat elpusztult, felhivom a vármegye közönségét, hogy a gazdaközönséget fentemlített védekezési módrol haladéktalanul tájékoztassa. Figyelmeztetendő azonban a gazdaközönség, hogy az említett szernek alkalmazásánál kellő óvatossággal járjon el és különösen igyekezzék megakadályozni azt, hogy az állatok a kenőcsöt egymásról lenyalják.

Ezt a kenőcsöt úgy csináljuk, hogy veszünk 3 dgram jodoformot a patikában, azután lemérünk 1 kg. disznózsírt, melyet egy tálba téve, a jodoformot egyenletesen ráhintjük és kézzel a zsír közé gyurjuk. A jodoform sárga, bűdös por, amit az orvos akkor is szokott használni, mikor sebet gyógyít. Ezzel a kenőccsel kenjük azután be az állatok meztelen testrészeit, lelkére kötve a jószág gondozójának, hogy ne engedje, hogy az állatok egymást nyalják.

Ezenkívül még a következő óvó intézkedések ajánlatosak:

1. Az állatokat csak este, naplemente után bogásuk a legelőre, ahonnan napfelkelte után ismét behajtandók.

2. Nappal az istálló ajtaja előtt ganajból, nedves szalmából, vagy rőzséből erősen-főstől, lassan égő tüzet gyújtunk, melynek füstje a legyeket az istállóba nem engedi be.

3. Ha igás állatra sürgős mezei munka esetén szükség van, akkor kenjük be a már említett módon jodoformos disznózsírral.

4. Ha a marhák nappal is a legelőn vannak, akkor a bekenésen kívül itt-ott erősen füstölő tüzet gyújtunk, patakok mellett és lehetőleg szétszórvan legeltessük az állatokat.

A beteg jószág testének dagadt részeit, ahol a legyek megcsípték, hidegvízzel borogatjuk, öntözzessük, tiszta disznózsírral, esetleg 1—2 százalékos jodoformos, vagy karbolsó zsírral, vagy felerészből meszesvízből és olajból készült keverékkel dörzsöljük be és forduljunk mihamarabb állatorvoshoz.

Ha az állatot munka stb. miatt szabadban kell tartani, úgy a kevés szőrözött helyeket tanácsos még petroleummal, bűdös és avas zsírral, olajjal vagy kátránnyal bekeni és végül, ha nappal legeltetnek, úgy bő vízü patakok mellé hajtják az állatokat, hogy veszély alkalmával azonnal ösztönszerűleg a vízbe mehessenek és azonkívül a legelőn erősen füstölő tüzeket raknak. Sokkal nehezebb ennél a megtámadott állatot gyógykezelné. Ez ellen specifikus szer nem létezik, csak olyan szerek vannak, melyet a lázat és gyuladást hűtik, csilapítják, vagy a melyek a külső káros behatások ellen fedő és óvó eszközül szolgálnak. Ilyenek a hidegvízborogatás, fürdő tiszta állati és növényi zsirokkal vagy olajokkal való bekenés, 1—2 százalékos karbolsóavat tiszttan vagy szalicilsavval keverve, a meszvíznek és olajnak egyenlő arányu keveréke, az ecetes iszap vagy ecetbe áztatott kórpa stb.-vel való bekenés és azonkívül az állatot jól kell tartani és gyakran kell hideg, friss és tiszta vízzel megkínálni. Ezt a védekezési módot az érdekelteknek ajánljuk figyelmébe.

E veszélyes légyszűrés óriási kárt okoz a marhaállományban, mert szuró és szívó szájrészeivel vehemensül támadja meg az állatot, a mely részben a nagy vérvesztés folytán, részben a szurással együtt járó vérmérgezés folytán hamar elpusztul. Hazánkban nem oly nagy számban lép fel, mint Szerbiában, hol a marhaállományban évenként átlag egy millió ft. kárt okoz. A kolumbácsi légy csipése az emberre nézve is veszélyes, csak hogy természetesen jobban tud ellene védekezni s így az emberre nézve ritkán szokott halálos kimenetelt lenni. Kiirtani e legyeket lehetetlen, de sikeresen védekezni lehet ellene.

A kolumbácsi légy közelebbi részletes ismertetését a következőben adjuk:

A kolumbácsi légy (Simula Columbacenis) egy, a pessarovitzi területen levő szerbiai község után kapta nevét, a hol a nép babonája szerint egy barlangból jönnek elő, a melyben Szt. György valaha a sárkányt ölte meg. Rossz időben ugyanis üregekbe menekülnek a legyek s később mint apró ködfelhők jönnek elő, hogy ember és állatnak veszedelmére váljanak.

Nem marad a bűn titokban.

Még suttyógyerek voltam akkor, mikor az édes apám egyik téli estén a következő történetet mesélte el, melynek minden szavát tudom most is, férfikorban, idők múltával.

Édes gyermekeim — így kezdte meséjét a jó öreg — valami régi könyvben, fakó írást, de annál szebb történetet olvastam. Hallgassátok meg:

Messze az öreg Ázsiában történt. Valami jó lelkű ember nagy pénzt adott át egy ifju embernek, aki a városba készült. Az összeget azzal a kéréssel adta át az öreg, hogy az adassék a városi kalmárnak a tavalyi tartozása fejében.

— Meg lesz. Még írást is hozok róla, öreg apó.

— Jól mondod fiam. Hozzál írást is róla.

Hanem a gonosz ifju nemhogy írást hozott volna, még azt is letagadta, hogy valaha pénzt kapott az öregtől. Hiába lelkedezett, esküdözött a megrémült öreg ember, a gonosz ifju nem hatotta meg az aggastyán beszéde, jöllehet megbocsátott volna a megtévelyedésért.

Hasztalan volt minden. Az aggastyán látva az ifju ember romlott lelkét, törvényes helyre, a kadihoz folyamodott.

A kadi aztán így döntötte el az igazságot.

— Mondanád meg fiam, adott át neked ez az ember pénzt?

— Nem adott.

— Mivel tudod te öreg ember bizonyítani, hogy pénzt adtál az ifjunak.

— Szavammal, eskümmel.

— Hamisan esküszik, vágott közbe a megátalkodott fiu.

— Hol adtad a kezébe a pénzt?

— Egy fa alatt.

— Hisz' akkor van tanud.

— A fa?

— Igen: a fa.

— Eredj, hidd ide a fát, tanunak.

— Uram! A fa nem hajlik meg parancsodra, aligha jön ide.

— Vedd hát akkor a gyűrűmet, mondd meg a fának, jöjjön ide; a kadi hivatja. A fa bizonyosan jönni fog.

Az öreg ember nem tudta mire vélni az előtte oly szeleburdinak képzelt beszédet, kitámolygott a törvényházból.

Kis idő múlva, ahogy az öreg elhagyta a szobát, azt kérdezi az ifjutól a kadi.

— Vajjon oda ért-e már a fához, a mi öregünk?

— Még nem.

Bús arccal jött vissza az öreg s így szólt a kadinak:

— Hiába mutattam meg gyűrűdet, a fa nem felel, a fa nem jön.

— Dehogynem! Már itt járt.

— Hol? Én nem láttam, erősítgeti az ifju.

A fa csakugyan nem volt itt. De itt voltál te.

Midőn azt kérdeztem, oda ért-e már az öreg a fához, azt mondtad: még nem. Ha az aggastyán e fa alatt pénzt nem adott volna neked, tudnád-e melyik fához ment az öreg? Te magad ítéled el magad. Ugy bizony, a bűnt a fa is elárulja.

A fiatal ember türelmes vallomást tett gonosz-ságáról, visszaadta az eltulajdonított pénzt.

Régi mese ez, amely mindig új marad. A bűnt nem lehet véka alá rejtetni.

B.

Petrozsényben: Wagner szállodában, petrozsényi casinóban és a vasuti vendéglőben.

Nagyságuk alig bolha mekkorású és az állatnak ornyilásába, fülébe másznak be, szurnak, hogy vért szivhassanak s úgy ellepik a marhát, hogy a viszketegségében és a szúrás okozta daganatok fájdalomassága miatt vadul nyargalnak, úgy annyira, hogy még erőteljes állat is elpusztul pár óra alatt.

Az embert leginkább szem zugaiban támadják meg. Májusban jönnek elő, de már augusztusban is észlelték őket.

Színük feketés, fehéresen porozva és sárgás szőrrel sűrűn fedve. A potroh fehéres-sárga, felül barnás. A csápok sárgák, a lábak fehéresek, a nyak üvegtiszta. A légy hossza 3.37—4 mm. A lárvák és bábok vízben élnek.

Mikor ezek a veszedelmes vérszopok teli szívták magukat, lehullanak az agyonkínzott állatról s rögtön elpusztulnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Urnapija** a katolikus világ nagyünnepé. A „gyözedelmes egyház” petrozsényi hívei ünnepet ütek m. hó 30-án. A világ négytája irányában felállított lombsátorokhoz vonult a körmenet az imádott oltári szentséggel harangzugás mellett. Kivonult az ipartestület diszasszólója alatt, a zárdaiskola növendékei fehérbe öltözve vettek részt a körmeneten. A bányatársulat zenekara harsogó zeneszóval vezette a processziót, melyen a hatóságok, hivatalok s testületek szép számmal voltak képviselve. Feltizenkét órakor hirtelen zápor támadt s az ünnepi szertartás a templomban ért véget.

— **Koronázási évforduló.** Június 8-án lesz Öfelsége a király megkoronázásának 40-edik évfordulója, melyet az egész ország nagyobb fényvel készül megünnepelni. E nap rohamosan közeledik s tudomásunk szerint Petrozsényben a megünnepelés módozata illetékes helyen nem került még tárgyalásra. Ideje lenne tehát erről gondoskodni. Ott ahol a hazafias ünnep megtartása honfiai kötelesség, Petrozsény mindenkor méltóképpen megülte azt s ezúttal is megüli méltóképpen.

— **Eljegyzés.** Ifj. Ridwal József Zilahról eljegyezte Pichler Szidónia petrozsényi urleányt, özv. Wagner Ferencné nevelt leányát.

— **Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület** több vármegyéjének vidéki szervezete ma f. hó 2-án délelőtt 11 órakor a Salgótarjáni Köszénbánya Részv. Társ. petrozsényi vendéglátó nagytermében tartja évi rendes közgyűlését. A közéletnek több notabilitása tiszteli meg ezen alkalommal látogatásával községnünket a fővárosból, a szomszédos és távolabbi vármegyeiből. Országos kereskedelmi érdekeket érintő fontos kérdésekben juttatja kifejezésre a nemzet ohajtását, jogos, indokolt törekvését a kongresszus, melynek hazafias működése bizonyára számos érdeklődőt gyűjt egybe a kaszinó épület dísztermében. Délben társas ebéd lesz a Wágner szálloda nagytermében, a vendégek tiszteletére. Egy teríték 4 korona. A bankettivet községnünk intelligenciájából számosan írtak alá s így előreláthatólag számosan vesznek részt a társasében.

— **A lupényi állami elemi népiskolánál** a f. tanévi záróvizsgák a következő idő és sorrendben fognak megtartatni: Június hó 16-án d. e. 8 órától kezdődőleg az ismétlősök vizsgája. Június 17-én d. e. 9 órakor I.-ső leány osztály, d. u. 3 órakor I.-ső fiú osztály. 18-án d. e. 9 órakor II.-ik leány osztály, d. u. 3 órakor II.-ik fiú osztály. 19-én d. e. 9 órakor III.-ik vegyes osztály, d. u. 1 órakor ev. ref. és ág. hitv. ev. vallás. 20-án d. e. 9 órakor IV.-ik vegyes osztály, d. u. 3 órakor V. és VI.-ik vegyes osztály és június 21-én d. e. 9 órakor záróünnepély.

— **Cabaret-estély Petrozsényben.** A fővárosi színházak elsőrendű művészeiből szervezett társaság hétfőn, május hó 27-én felrándult Petrozsénybe s a bányatársulat vendéglátó díszes nagytermében terített asztalok mellett cabaret-estélyt rendezett. A közönség csak a délutáni órákban szerzett tudomást az élvezetes estélyről, ennek tulajdonítható, hogy alig százan gyönyörködtek a változatos művészi produkciókban. A közreműködők: Bárados Mariska a budapesti Király Színház művésznője, Mánay Aranka operaénekesnő, Hügel Elvira végzett konzervátorista, Horváth Kálmán a Király Színház művésze, Follinus Aurél az ismert író, a Magyar Színház főrendezője, Papp Jancsi a Magyar Színház éneke és Adorján László fővárosi hírlapíró

és író biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy művészi produkciókban gyönyörködhetik a közönség. És ebben a felfutásban nem is csalódtunk. Volt ének, monológ, dialog stb. Eredetileg csak ez az egy estély volt tervbe véve, de közkíváncsi még két cabaret-estélyt rendeznek szombaton f. hó elsején és ma, vasárnap este ugyancsak a bányatársulat vendéglátó nagytermében. Részletes ismertetést és tárgyalagos hírlapot ezen előadások után adunk. Ezúttal csak intelligens közönségünknek figyelmébe ajánljuk a művészi produkciókat s meg vagyunk győződve, hogy értelmiségünk megragadja a ritkán kínálkozó alkalmat művészetpártolásának bizonyítására és saját szórakoztatására.

— **Táncvizsga-estély** volt szombaton, május hó 25-én este a Salgótarjáni Köszénbánya Társ. vendéglátó palotája nagy dísztermében. Sára Miklós ismert jönevű táncitanító rendezte előbabakiallással egybekötve kezdő és haladó tanítványával. Hat heti tanításának eredményét produkálta a szülők osztatlan megelégedése és hivatottságát a szülők osztatlan megelégedése, a fényes siker igazolja. A tanítványok elegáns, szabatos mozgása, ritmikus lejtése és fegyelmzettisége a szépszámu intelligens közönség teljes megelégedését provokálta. Tündérmesebe illő bájos eleven képekben gyönyörködött a szemlélő. A villamos világítás pazar fénye, a tágas terem parkett-lükre szinte káprázatosá fokozta a kipirult arcú édes gyermekek s a serdülő ifjak táncprodukcióit, melynek változatosságát kedvező világításba helyezi az alábbi programm: 1. A táncoló babakiallítás. Élőkép, görögtűz-fény mellett. Automata. 2. Babatánc. „Baba” c. operettből, eredeti babakjelmezekben. Bemutatja két francia baba és két nürinbergi baba. 3. Trojtköpfchen, Ó-német tánc, eredeti német jelmezekben. Bemutatja négy berlini baba. 4. Gesák tánc. Bemutatja három japán hölgy és egy francia lovag. 5. Matróztánc. Bemutatják az összes babák. 6. Kake-Walk. Két néger jelmezben és az európai társaság. 7. Magyar szülő, az alföldi babakkal. 8. Környagár. Bemutatja az összes növendékek által. A szebbnél-szebb s hű jelmezek élénk színpompája, meglepő változatossága elbűvöl s a műsor minden száma után kitörő tetszés nyilvánulás megérdemelt honorálása volt Sára Miklós érdemének s tanítványai ügyességének. A görögtűzfény mellett bemutatott élőkép (Apotheosis) méltó záradéka volt az estélynek az, hogy még ezután kezdődött az igazi mulatság. A felnőtteket, örvendő szülőket magával ragadta a kicsinyek tánca s ezek is kedvteliséssel áldoztak Tersikore oltárán s az elitársaság csak hajnalban kezdett távozni, de még reggel is hangosak voltak a termek az andalító zenétől és vígságtól.

— **Kedvezményes vasúti jegy kiadás a sütő- és cukrászipari kiállítás megleltetésére.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a Budapest, a városligeti iparcarnokban f. hó 28-án megnyílt „Nemzetközi sütő-, cukrász- és rokon ipari kiállítás” megleltetésére a kereskedelemügyi miniszter a gyorsvonatokra is érvényes kedvezményes vasúti jegyeket engedélyezett, melyek segédek és inasok számára is érvényesek. (Alsóbb osztályu jeggyel lehet felsőbb osztályon utazni, harmadik osztályra pedig egy fél másod-osztályu jegyet kell váltani) felhívtnak tehát azon szakmabeli iparosok, kik a kedvezményes vasúti jegyek váltásához szükséges igazolványokat igénybe óhajtnák venni, hogy ebbeli szándékukat elutasításukat megelőzőleg 5—6 nappal a kamarai irodával szóbelileg vagy írásban tudassák, a honnan is a jelentkezők névsora a kiállítási igazgatósághoz felküldetik, a mely névsor alapján azután az igazgatóság az igazolványokat ki fogja szolgáltatni. A kiállítás f. é. július hó 15-ig tart.

— **Mikor dohányozzunk?** Evés után! Az evés előtt való dohányzás a gyomorra nézve határozottan káros. Azok a gázalaku termékek, a melyek a dohány égése alatt jönnek létre és amelyeket a dohányzó egyén szervezetébe magába vesz, izgatolag hatnak az emésztőszervekre — tehát a száj nyálmirigyreink és a gyomor emésztőnedvmirigyreink — idegeire, mi által bő valódek jó létre. Amint látjuk, a dohányzás, ha nem megy tulzásba, az emésztés feltételeit csak elősegíti, de hogy ez a kedvező hatása ne vesszen kárba, szükséges, hogy az az emésztés folyamán, tehát az evés után vétessék igénybe. Ha azonban evés előtt, éhgyomorral dohányozunk, akkor az emésztéshez szükséges nedvek elválasztása hiába történik és ezek a nedvek étel hiányában közvetlenül a gyomor falát érven, arra felette izgatolag hatnak, úgy, hogy

a mirigyek idegei csakhamar kimerülnek, a mi az étvágy eltompítását vonja maga után. Ha tehát nem akarjuk gyomrunk emésztőképességét lefokozni, ne dohányozzunk éhgyomorral, de legkivált ne reggel, ágyban fekvé. Csak az a kérdés: melyik szenvedélyes dohányzó tartja be ezt az arany szabályt?

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Árverési hirdetemény.

Alulírott, mint a zs. m. parozsényi közbirtokosság elnöke ezennel közhírré teszem, hogy a zs. m. parozsényi közbirtokosság kimpulujnyági havasi legelője (zenoga) 1907. évi június hó 10-én d. e. 9 órakor Parozsény község felekezeti iskolájánál nyilvános árverésen 1907. időtartamra ki fog adatni. Kikiáltási ár 400.

Ajánlattevők tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül letenni. A bérösszeg 1907. évi október hó 1-én fizetendő, a mikor is a benntartott bánatpénz be fog számíttatni.

Zs.-M.-Parozsény, 1907. május hó 25-én.

Todorán György

közbirtokossági elnök.

Üzlet áthelyezés.

Petrozsényben 14 év óta fennálló NYERGES és KÁRPITOS üzletemet az „Emke” szálló mellett lévő volt Nemes János-féle helyiségébe helyezem át f. é. június hó 1-én.

Midőn erről Petrozsény és vidéke nagyrédmű közönségét — a részéről eddig tapasztalt kegyes pártolásért hálás köszönetemet nyilvánítva — értesitem, továbbra is becses támogatását kérem, melyet pontos, jutányos és kifogástalan kiszolgálással igyekszem meghálálni.

Kárpitos, szijgyártó, kocsfényező s ebbe a szakmába vágó munkák teljesítését, valamint javításokat elvállalok és teljes megelégedésre pontosan teljesítek. Magamat a n. é. közönség kegyes jóindulatába ajánlva vagyok,

Petrozsény, 1907. május hó.

Tisztelettel

Roth Ede,

nyerges- és kárpitos-mester.

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert.

kárpitos és butoraktáros.

Zenetanítás.

Van szerencsém a n. é. érdekelteknek becses tudomására hozni, hogy úgy háznál, mint azonkívül a legjobb módszer szerint

zongora- és cithera

tanításra s az iskolai szünetidő tartama alatt ismétlő és gyakorló zeneoktatásra vállalkozom.

Egy kevésbé használt, jókarban lévő, kitűnő zongorát előnyös feltétel mellett eladni szándékozom.

Tisztelettel

Kubata Ludmilla,

zenetanító.

Petrozsény, Templom-utca.

Vulkánban: özv. Prokoppné vendéglőjében, vulkáni casinóban.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **folyó évi június hó 1-től kezdve átvettem a Zsilvölgyi tejszövetkezet kezelését.**

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a jelen kor igényeinek megfelelően **tiszta, pontos és lelkiismeretes** kiszolgálásban részesítem a mélyen tisztelt vevő közönséget. Hogy tanujelét adjam igyekezetemnek nagy költség és utánjárással kifogástalan alföldi személyzetet hozattam.

A házhöz való tej, vaj, iró, turó, aludt-tej, sajt stb. tejtermékeknek szállítására egy egyfogatu kocsival rendelkezem, hogy minden egyes rendelést a leggyorsabban és jutányos árak mellett teljesíthessek. A tejcsarnok reggel 5 órától késő estig nyitva van, hogy a t. vevő közönség beszerezhesse szükségleteit.

Havi abonálásokat úgy reggeli, mint délutáni szállításra köszönettel fogadunk.

Mint nyers tej csak **prima zsir**, dus tejet adunk el. A tejtermékek **vaj, turó** stb. előállítására gőzerővel berendezett gépekkel történik, s így azoknak tisztasága kifogástalan, annál is inkább, mivel azokat szakképzett vajmester készíti.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Szentpály Dezső,

Zsilvölgyi tejszövetkezet kezelője.

„ADLER“ írógép azonnali teljeszen látható írással.

Az eddigi összes írógépeket fölülmuló „ADLER“ írógépek eladását **Hunyadmegye részére**, kizárólagosan **GRUBER R.** képviseli, kinek üzleti irodájában a **mintagép** megtekinthető.

Ára 550.-K. gyári ár!

≡ Bérmentve szállítva. ≡

Nagyon kényelmes fizetési feltételekkel.

VASUTI MENETREND.

1907. május 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 7¹⁵, d. e. 10³⁶, d. u. 5⁰⁵
Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁵, d. u. 3⁰⁰, este 8²⁰.

Hátszegről indul:

d. e. 11¹¹, Piskire érkezik 12⁴³

Piskiről indul Arad-Budapest felé:

d. u. 4¹², este 8³⁰ (Dévág, hová 8⁴⁴-kor érkezik), este 10²⁷, reggel 5⁰⁸ 6¹⁵, d. u. 1⁰⁵* s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰*, délután 12²⁵ 1¹⁰* este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6²⁰, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10³²,

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7²².

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹⁴*, (Brassóig) este 9¹⁵, 10¹⁵* reggel 6⁰⁰ d. e. 10⁵⁵.

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 5⁰⁶ d. e. 10²⁶, d. u. 4³¹, este 8¹⁰, Lupénybe érkezik reggel 6²³, d. e. 11⁵⁷, d. u. 6⁰¹, este 9²⁴.

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 10³³, reggel 5⁴⁰, d. e. 8³⁴, d. u. 3⁰¹ s Petrozsénybe érkezik este 11⁴⁴, reggel 6⁵⁰, d. e. 10¹⁹, d. u. 4³⁰, **Livazényből** vasár- és ünnepnapokon június 16-tól szept. 16-ig indul este 8³³, Petrozsénybe érkezik 9⁰⁰.

Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰², éjjel 11⁰⁰ Petrozsénybe érkezik d. e. 10⁰⁶, d. u. 3⁵⁸ este 7⁵⁵, reggel 4⁴⁰.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

IRNOKOT

keresek, aki ügyvédi irodai munkákban járta.

Dr. Gross Ignác
ügyvéd, Lupény.

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Szurduk-szoros** egyik legkellemesebb helyén épült, teljesen átalakított és berendezett

Gambrinus-vendéglőt

f. hó 19-én, pünkösd vasárnapján megnyitottam.

Egy általános érzett hiánynak óhajtottam eleget tenni akkor, mikor semmi költséget és táradtságot nem kímélve, egy teljesen modern és kényelmes **nyári mulató helyiséget** rendeztem be, hogy így a Szurdukban időző közönségnek kellemes megtelepedési helyet teremtsék.

Vendéglőmben, mely fentti naptól kezdve állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, mindennemű **meleg és hideg ételek**, legfinomabb **borok**, mindennemű **ásványvizek** és naponta **friss Drecher-féle korona sör** kaphatók.

A n. é. közönség szórakoztatására modernül kiegészített **kuglizó helyiséget** rendeztem be. A gyermekek részére pedig **hintákat, torna- és egyéb kellemes játékszereket** állítottam fel. Ugyancsak a n. é. közönség szórakoztatására egy megnyitás napján, mint minden ünnep- és vasárnap cigányzene fog játszani.

A n. é. közönséget szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva, b. látogatásukért esedez

Sohr Henrik,

„Gambrinus“ vendéglős
a Wagner szálloda volt főpincére.

Vendéglő megnyitás. Szurdukban.

Van szerencsém úgy a Zsilvölgy nagyérdemű közönségének, valamint a mélyen tisztelt vidéki kirándulóknak becses tudomására hozni, hogy a Szurduk-szoros torkolatánál lévő:

„Tulipán“ vendéglőt

vasárnap, 1907. évi május hó 12-én megnyitottam. A zenét Balogh Károly petrozsényi első zenekara szolgáltatja.

A Zsilvölgy pártját ritkító szépsége országszerte ismeretes, sőt a külföldi kirándulók is elragadtatással dicsérik s felkeresik.

Általános volt az óhajtatás, hogy legyen ott alkalmas helyiség, ahol a kirándulók kellemetlen idő esetén fedél alá juthatnak s ételeket és italokat kaphatnak.

A közohajtásnak tettem eleget, midőn a „Tulipán“-hoz címzett vendéglőt az igényeknek megfelelően berendeztem s gondoskodom arról, hogy nagyrabecsült vendégeimnek mindenkor frisscsapolású s legjobb minőségű **hordó sörrel**, a termelőktől beszerezett **tiszta jó borokkal**, meleg és hideg **étkekkel**, továbbá **frissítőkkel** szolgálhassak.

Kényelmes, tiszta **vendégszobák** kaphatók, személyenként 40 fillérért Petrozsényből társaskocsik közelnek vasár- és ünnepnapokon kétóránként. Június hó 15-től a vonat esti 8 óra 33 perckor indul Petrozsénybe.

Pontos és jutányos kiszolgálásról kezeskedik s számos látogatást kér

KALLÓ JENŐ,
vendéglős.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmészebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

Lupényben: Dima János vendéglőjében. Pujon: Puji Casinóban.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY.